

Suvestinė redakcija nuo 2015-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [81\(1\)-3720](#), i. k. 1032250ISAK000V-488

Nauja redakcija nuo 2013-12-28:

Nr. [V-1203](#), 2013-12-19, Žin. 2013, Nr. 135-6903 (2013-12-27); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00192

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL BENDRŲJŲ SAVIVALDYBIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2003 m. rugpjūčio 11 d. Nr. V-488

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo (Žin., 2002, Nr. [72-3022](#); 2011, Nr. [40-1920](#)) 8 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6, 7 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymu (Žin., 2012, Nr. [154-7935](#)) bei siekdamas tobulinti savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos organizavimą ir vykdymo tvarką:

1. T v i r t i n u Bendruosius savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatus (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu
Nr. V-488

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymo
Nr. V-1203 redakcija)

BENDRIEJI SAVIVALDYBIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS NUOSTATAI**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Bendrieji savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos organizavimo ir vykdymo, savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų surinkimo ir saugojimo, savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rengimo, teikimo ir vertinimo bei savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatų viešinimo tvarką.

2. Nuostatai privalomi savivaldybių visuomenės sveikatos stebėseną organizuojančioms ir vykdančioms institucijoms bei kitiems savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos subjektams.

3. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma joms priskirtose teritorijose, siekiant gauti išsamią informaciją apie savivaldybių teritorijų visuomenės sveikatos būklę ir remiantis objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti vietinės visuomenės sveikatos prevencijos priemones.

**II. SAVIVALDYBIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS ORGANIZAVIMAS,
VYKDYMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS**

4. Vadovaudamasi Visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu (Žin., 2002, Nr. [72-3022](#); 2011, Nr. [40-1920](#)), kitais teisės aktais ir šiais Nuostatais savivaldybių administracija organizuoja savivaldybių visuomenės sveikatos stebėseną.

5. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašas išdėstytas šio įsakymo priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

6. Savivaldybės administracijos direktorius:

6.1. užtikrina savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymą;

6.2. naudoja savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos duomenis (toliau – Duomenys) valdymo sprendimams įvertinti, planuoti ir pagrįsti;

6.3. organizuoja savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projekto, suderinto su savivaldybės gydytoju, pristatymą savivaldybės tarybai ir visuomenei;

6.4. pateikia Higienos institutui savivaldybės tarybos patvirtintą savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitą iki kiekvienų metų gegužės 1 d.;

6.5. vykdo kitas savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijas, nustatytas įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

7. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėseną vykdo visuomenės sveikatos biurai.

8. Visuomenės sveikatos biuras, vykdydamas savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną, vykdo šias

funkcijas:

8.1. renka, kaupia savivaldybės visuomenės sveikatos rodiklių duomenis, vertina ir analizuoja jų pokyčius;

8.2. kasmet rengia savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projektą, kuriame įvertinti savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai ir išanalizuotos 3 prioritetinės savivaldybės visuomenės sveikatos problemos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

8.3. nuo 2016 m. pagal bendrą metodiką kas 4 metus savivaldybėje vykdo savivaldybės gyventojų gyvensenos tyrimus, kurių rezultatus įtraukia į savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitą ir teikia Higienos institutui;

Papildyta punktu:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

8.4. savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projektą už praėjusius metus iki gruodžio 31 d. pateikia savivaldybės administracijos direktoriui;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

8.5. remdamasis Duomenimis, teikia pasiūlymus savivaldybės institucijoms dėl visuomenės sveikatos rodiklių ir savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos organizavimo gerinimo;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

8.6. atsako už savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų kokybę;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

8.7. teikia informaciją visuomenei.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

9. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos paskelbiamos savivaldybės interneto svetainėje ne vėliau kaip per 20 darbo dienų po savivaldybės tarybos patvirtinimo.

10. Higienos institutas:

10.1. teikia metodinę pagalbą savivaldybėms dėl visuomenės sveikatos stebėsenos;

10.2. savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitas skelbia savo interneto svetainėje.

10.3. kas 3 metus peržiūri ir pagal poreikį keičia savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašą

Papildyta punktu:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

10.4. iki 2015 m. gruodžio 31 d. parengia standartizuotą klausimyną ir apklausų savivaldybėse vykdymo metodiką.

Papildyta punktu:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

11. Duomenis iš savivaldybių gali gauti fiziniai ir juridiniai asmenys, sudarę su savivaldybe sutartį, kurioje nurodoma: Duomenų perdavimo tikslas, Duomenų naudojimo ir apmokėjimo tvarka.

12. Duomenys ir suvestinės perduodamos nemokamai:

- 12.1. valstybės ir savivaldybių institucijoms;
- 12.2. Duomenų teikėjams;
- 12.3. visuomenės informavimo priemonėms.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėseną finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitomis lėšomis.

14. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenai skiriama lėšų suma apskaičiuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtinta metodika.

15. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių, nenumatytų šių Nuostatų 5 punkte, stebėseną finansuojama savivaldybių biudžetų ir kitomis lėšomis teisės aktų nustatyta tvarka.

16. Savivaldybės atsiskaito Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai už valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

17. Už visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų ir kitos informacijos patikimumą atsako jos teikėjai.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1203](#), 2013-12-19, *Žin.*, 2013, Nr. 135-6903 (2013-12-27); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00192

Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos
stebėsenos nuostatų
priedas

SAVIVALDYBIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Rodiklis	Duomenų šaltinis
1.	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	Lietuvos statistikos departamentas
2.	Išvengiamas mirtingumas	Higienos institutas
3.	Mirtingumas dėl savižudybių / standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
4.	Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas, Švietimo informacinių technologijų centras
5.	Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
6.	Ilgalaikio nedarbo lygis	Lietuvos darbo birža
7.	Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas
8.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių / standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01–Y98) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
9.	Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
10.	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
11.	Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyventojų	Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninė
12.	Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyventojų	Valstybinė darbo inspekcija
13.	Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų	Higienos institutas
14.	Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų	Lietuvos statistikos departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba
15.	Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų	Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras
16.	Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo / standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
17.	Mirtingumas dėl nukritimo / standartizuotas mirtingumo	Higienos institutas

Eil. Nr.	Rodiklis	Duomenų šaltinis
	dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyventojų	
18.	Mirtingumas dėl transporto įvykių / standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
19.	Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
20.	Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) skaičius 100 000 gyventojų	Higienos institutas
21.	Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui	Lietuvos statistikos departamentas, Aplinkos apsaugos agentūra
22.	Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.)	Savivaldybės
23.	Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.)	Savivaldybės
24.	Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu / standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	Higienos institutas
25.	Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu / standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	Higienos institutas
26.	Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	Lietuvos statistikos departamentas, Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
27.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
28.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
29.	Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	Higienos institutas
30.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų	Higienos institutas
31.	Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyventojų	Higienos institutas
32.	Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	Higienos institutas
33.	Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	Higienos institutas
34.	Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	Higienos institutas
35.	Savivaldybei pavaldžių stacionarines asmens sveikatos priežiūras paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų pasitenkinimo lygis	Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba
36.	Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyventojų	Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninė
37.	Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10 000 gyventojų	Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras
38.	Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų	Lietuvos statistikos departamentas

Eil. Nr.	Rodiklis	Duomenų šaltinis
	gimusių kūdikių	
39.	2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys	Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras
40.	1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys	Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras
41.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje	Higienos institutas
42.	Vaikų, kuriems nustatytas dantų ėduonis (K02), skaičius 10 000 gyventojų	Higienos institutas
43.	Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 100 000 gyventojų	Higienos institutas
44.	Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų / standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
45.	Mirtingumas nuo piktybinių navikų / standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
46.	Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų / standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyventojų	Higienos institutas
47.	Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	Higienos institutas
48.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje	Higienos institutas
49.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje	Higienos institutas
50.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje	Higienos institutas
51.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje	Higienos institutas

Papildyta priedu:

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-118](#), 2008-02-14, Žin., 2008, Nr. 21-771 (2008-02-21), i. k. 1082250ISAK000V-118

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 "Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-10](#), 2010-01-08, Žin., 2010, Nr. 9-463 (2010-01-23), i. k. 1102250ISAK0000V-10

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 "Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-673](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3707 (2013-07-11), i. k. 1132250ISAK000V-673

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 "Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1203](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6903 (2013-12-27); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00192

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 "Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1387](#), 2014-12-19, paskelbta TAR 2014-12-23, i. k. 2014-20627

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 "Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo